

at man skulde udtale, at den Paagjældende skulde præstere Attest for, at han mindst et Aar havde beskæftiget sig med Skolegjerningen. Et saadant Forslag kan ikke Andet end møde al mulig Understøttelse hos mig. — Forsaavidt det ærede Medlem udtalte Duffe om, at der skulde afholdes Examen to Gange aarlig, een Gang i Sylland og een Gang i Kjøbenhavn, maa jeg erklære, at Banffeligheden ved at gennemføre en saadan Foranstaltning stiller sig saa klart for mig, at jeg ikke tør tilraade Thinget at gaae ind derpaa. Jeg troer, at det endog vil have sine Banffeligheder at finde de 12 Mænd til Examinatorer og Censorer een Gang om Aaret; skulde man have dem to Gange, vilde det vistnok blive saagodtsom umuligt. — Den ærede 1ste Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig) gjorde først en Bemærkning med Hensyn til Lovforslagets Tilblivelse. Den maa jeg betragte og bede den ærede Landstingsmand ansee som besvaret ved de Udtalelser, jeg begyndte med. — Forsaavidt den ærede Landstingsmand dernæst udtalte, at man maatte ønske, at Regjeringen, naar den havde en fast Overbeviisning om det Urigtige i Forslaget, bestemt satte sig imod det, kan jeg ikke Andet end give det ærede Medlem fuldstændigt Ret i, at det vilde være det Duffeligste, men det ærede Medlem maa saa paa den anden Side give mig Ret i, at Hovedspørgsmaalet i denne Sag maa være det, om der skal være Underviisningsfrihed eller ikke. Det er egentlig Hovedspørgsmaalet; men saa veed det ærede Medlem ligesaa godt, og maa see bedre end jeg, hvor deelte Meningerne have været om denne Sag, og, naar altsaa de Mænd, som ere nærmest til at kunne danne sig en fast Overbeviisning om, hvad der her er det Rette, ere i Tvivl, saa er det dog meget undskyldeligt, at jeg ikke har kunnet være istand til at danne mig en fast Overbeviisning i saa Henseende. Jeg skal udtale mig derhen, at Sagen forekommer mig i den Grad tvivlsom, at jeg holder paa det Bestaaende, det, som vi nu have, indtil det kjendeligt bevises, at det er det Rette, og det er ikke skeet. Det er et Spørgsmaal, som kom frem for ikke mange Aar tilbage, da der var Tale om at henlægge Examen artium fra Universitetet til

Skolen. Jeg troer, at jeg dengang vilde have stillet mig til dette Spørgsmaal, som jeg nu stiller mig til det her foreliggende; jeg vilde have holdt paa det Bestaaende. Om det nu er det rette Tidspunkt til at gjøre omkring og søge at faae Examencommissjoner for Alle, er mig tvivlsomt, og især stiller det sig tvivlsomt for mig, hvorvidt det er det Rette at begynde derpaa ved Seminarierne. — Den samme ærede Landstingsmand hittede, at han ikke troede, at Controlen ved Examen ved Seminarierne var ordnet paa en fuldstændigt betryggende Maade, men det ærede Medlem maa dog vide, at det i de senere Aar har været Tilfældet, at de samme Mænd væsentligt have fungeret som Censorer ved alle Seminarierne, og navnlig den Mand, som jeg før omtalte, Docent Fjord, har, saavidt jeg veed, i Forening med Professor Holbeck været ved alle Seminarierne; jeg kan sige, at det i alt Fald var Tilfældet ifjor. Jeg troer ogsaa, at Seminarierne ere forsynede med dygtige Lærere, og jeg er tilbøielig til at troe, at man kan berolige sig med den nuværende Control, ligesaa godt med Hensyn til Seminariernes Examen som med Hensyn til de lærde Skolers Examen. — Det samme ærede Medlem gjorde en meget begrundet Bemærkning om, at, naar man tog sin Bestemmelse i denne Sag, maatte man see, ikke alene paa Udgifterne ved Examen's Afholdelse, hvad det vilde koste Statskassen, men ogsaa paa, hvad det vilde koste Seminaristerne at reise fra det Sted, hvor de før have kunnet fuldende deres Studier og tage deres Examen, til Kjøbenhavn eller det Sted, hvor de herefter skulle tage Examen. Det er ganske vist en meget grundet Bemærkning, og med Bliffet henvendt paa det Samme har jeg tilladt mig i det andet Thing ved givne Leilighed at udtale, at, naar man vil vedblive som hidtil gennem Seminarierne at lette fattige Skolelærer- og Huusmands sønner at uddannes til Skolegjerningen, vil det være en nødvendig Conseqvent af denne Foranstaltning, at man maa bevilge de fornødne Midler til at tillægge saadanne Seminarister Rejsepenge og Penge til at opholde sig ved Examen. Vil man ikke det, maa man komme bort fra, hvad jeg troer, der med fuld Føie kan ansøres til Fordeel for